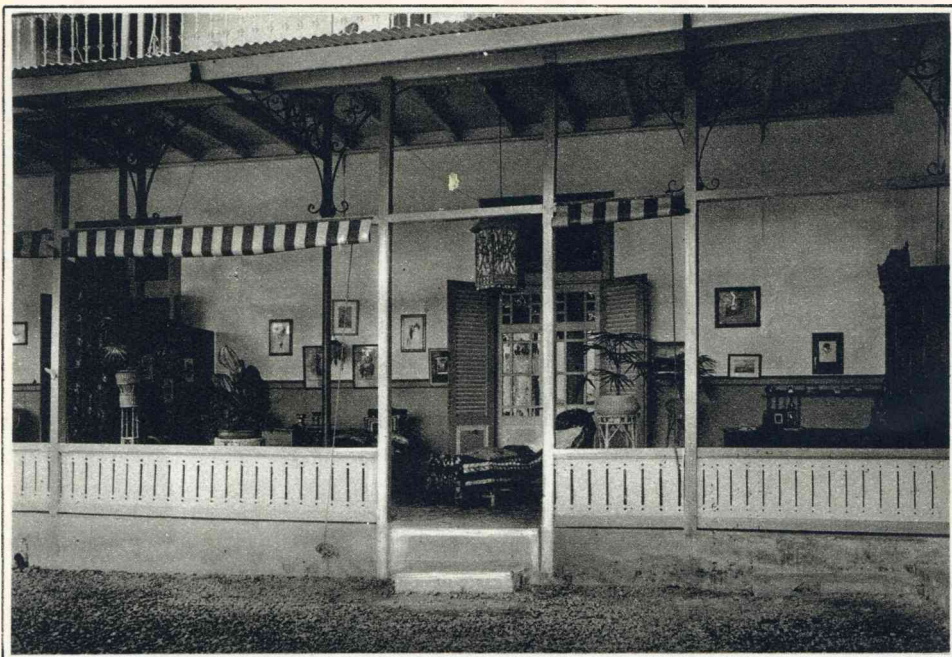

Voorgalerij van een hotelkamer.

Het Indische Hotel

DOOR POEPOET BAJOE

Er is al veel over het Indische hotel gezegd; kwaad en goed. Maar het meeste was toch ongunstig. Wat heeft Bas Veth niet uitgepakt over „Indische hotelberoerdigheid”!

En wat licht degenen, die het Indië van thans kent, niet om al die beschrijvingen van destijds.

Toch is die overgang nog betrekkelijk korten tijd geleden voltrokken. Want zij, die Indië van hoogstens tien jaar geleden kennen, hooren als volkomen vreemden naar de herinneringen van hen, die er twintig of vijf en twintig jaar geleden waren.

Het is niet alles overdreven wat Bas Veth ervan schreef; al verzuimde hij om naast het slechte, ook het goede van de oude Indische hotels te vertellen.

Het waren vaak onooglijke, vervallen gebouwen, met kale witte kamers. In het binnenland was het eten altijd rijst, in de steden kwam er dan nog een „Europeesche tafel” bij; al was het er dan ook vaak een, waarvan Europa geen schuld had. Maar het kon er toch wel gezellig en genoeglijk zijn.

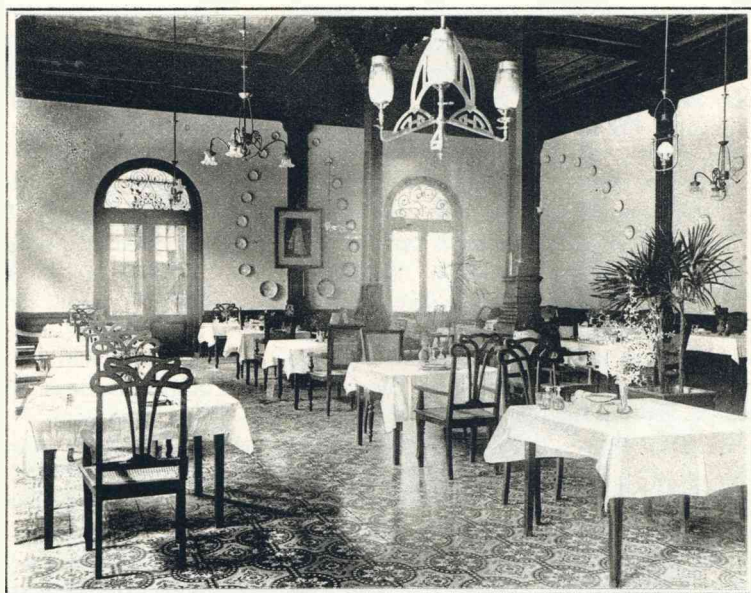
In de kleine plaatsen kwam het heel dikwijls voor, dat de weduwe van een ambtenaar een hotel hield. Zij vormden een

eigen serie in de samenleving: de „hotelmoeders”. Je had er bij van een geweldigen omvang, die uit een grooten, krakenden stoel orders gaven aan den mandoer, den inlandschen ober, en voor de rest „soedah-la-maar-gaan” speelden. Daar waren er ook, die het heele bedrijf dirigerden vanaf de voorgalerij, waar ze met de gasten keuvelden, naar het achtererf schreeuwden om te vragen of het eten al klaar was, of om de „djongos” nog eens te laten inschenken. Er er waren echtmoederlijke beheersters, die zich uitsloofden, vooral als het menschen gold, die vreemd stonden tegenover het land en de gewoonten.

Maar je kon het ook treffen, dat een gepaspoord onderofficier of korporaal het hotel beheerde. En dan liep het niet altijd mee.

Dan stond je in de voorgalerij en schreeuwde; schreeuwde om den baas, of den mandoer of den djongos, zonder dat er een geluid terug kwam. Je zou dagen-lang hebben kunnen schreeuwen zonder een kans. Daarom trok je na een minuut of vijf wachten maar in een leeg kamer — de meeste waren leeg — en installeerde je daar. Tegen etens-tijd was het dan nog wel moeilijk om wat machtig te worden, maar met lang razen tegen een bediende, die er als een djongos uitzag, lukte het nog wel.

Op den dag van vertrek dook dan ineens

Eetzaal in een eenvoudig hotel.

een oude mandoer op, die je wel wist te vertellen wat het gekost had. Maar de baas bleef onzichtbaar. Die lag al te slapen, nog te slapen of uit te slapen.

Die tijd is grootendeels voorbij. In de hoofdsteden is er geen sprake meer van, dat een hotel nog herinnert aan die dagen van nauwelijks een kwarteeuw geleden. De hotels van thans zijn goed ingericht, ruim en frisch; de tafel is uitstekend, men eet er, zoover het mogelijk is, geheel het Europeesche menu. De bediening doet niet onder voor die bij ons.

Kleinere hotels en die in de kleine steden hebben nog een bescheiden omvang, maar passen zich aan. Wij laten er hier iets van zien. Een kamer met voorgalerij; ook hooger liggen kamers; dan een ruime eetzaal met gekleurde tegels op den vloer. En een geweldige tuin — erf, zooals men graag zegt — waar men 's morgens vroeg of 's avonds kan zitten.

Ja, ook op dit gebied is er in Indië veel veranderd. Maar de hotel-moeders en de bazen — al deden ze dan wel eens wat vreemd in hun onverbroken roes van pait en whisky — zijn in hun tijd toch wel nuttig geweest.

Het erf van een binnenlandsch hotel.